

Vězeňská služba České republiky
Vazební věznice Praha Pankrác, 1. zástupce ředitele
Soudní 988/1, P.O. BOX 5, 140 57 Praha 4, ID DS: xpzd46b

Č. j. VS-20298-2/ČJ-2021-800200-VOP

Kancelář Veřejného ochránce práv
Mgr. Monika Šimůnková
Údolní 39
602 00 Brno

– datovou zprávou –

Praha 4 8. března 2021
Počet stran: 7
Přílohy: 1/14

Zpráva z návštěvy zařízení - vyjádření

Vážená paní zástupkyně veřejného ochránce práv,

tímto se vyjadřuji ke zprávě a Vámi navrhovaným opatřením, která mi byla zaslána po návštěvě zaměstnanců Veřejného ochránce práv ve Vazební věznici Praha Pankrác ve dnech 22. a 23. září 2020. Vyjadřuji se k jednotlivým navrženým opatřením v takovém pořadí, jak byla uspořádána ve zprávě ze dne 26. 1. 2021, která je Vámi vedena pod č.j.: KVOP-1762/2021.

1) Provádět převlékání obviněných v prostoru, kde bude zajištěno jejich soukromí, a to bez přítomnosti jiných osob (bezodkladně).

Vámi navržené opatření bylo plně akceptováno. Byl vytipován odpovídající prostor a obvinění se již v současné době převlékají tak, že je jejich soukromí respektováno.

2) Zajistit při přijímacích rozhovorech dostatečné soukromí (bezodkladně).

K výše uvedenému uvádím, že standardně jsou pohovory psychologa s obviněnými prováděny na úseku výslechových místností pro orgány činné v trestním řízení, kde je zajištěno dostatečné soukromí. Avšak v době COVID-19, kdy jsou pohovory psychologa prováděny vzápětí po přijetí do výkonu vazby a nelze v té době vyloučit, zda obviněný není nakažen onemocněním COVID-19, není vhodné uzavírání se v místnosti s takovou osobou a je minimalizován pohyb takové osoby po věznici. Riziko přenosu viru je příliš vysoké. Je na uvážení psychologa, jak pohovor provede. Většinou jsou tyto pohovory realizovány v době, kdy se nikdo v blízkém okolí nepohybuje, přesto probíhají převážně i v době pandemie na výslechové místnosti. Někdy je takový pohovor proveden tak, jak je popisováno, před celou, ale jde převážně o žádosti obviněných o pohovor, kteří nechtějí být odváděni kvůli tomuto problému, neboť nechtějí, aby se mezi obviněnými rozneslo, že jsou na tom psychicky špatně, berou to jako projev slabosti. Někteří obvinění tuto formu preferují. K Vámi popisovanému postupu dochází výjimečně, a to buď z důvodu žádosti obviněného o pohovor tímto způsobem, nebo jsou k dispozici informace o možné nákaze obviněného. Zde je dle mého soudu na prvním místě ochrana zdraví. Z výše uvedeného

důvodu bych nepovažoval za nutné, přijímat v tomto bodě opatření k nápravě, neboť standardně je soukromí zajištěno.

3) Zajistit instalaci silnějších světel na celách přijímacího oddílu pro obviněné muže, které jsou umístěny vpravo při pohledu od vstupní mříže (do 3 měsíců).

Vámi navržené opatření plně akceptujeme a instalace silnějších světel na celách přijímacího oddílu pro obviněné muže (odd. EC suterén), bude provedena. Vazební věznice Praha Pankrác v současné době průběžně při získání finančních prostředků modernizuje osvětlení na úseku výkonu vazby. Na základě navrženého opatření k nápravě došlo k upřednostnění výše uvedeného oddělení před jiným oddělením. Již byly provedeny první kroky k realizaci Vašeho požadavku. Předpokládám tak, že silnější osvětlení na tomto oddělení bude instalováno ve Vámi navrženém termínu.

4) Vstupní lékařské prohlídky realizovat v co nejkratším časovém intervalu od nástupu obviněné osoby do vazby (průběžně).

Vámi navržené opatření k nápravě je standardně realizováno a není třeba jej přijímat. Vychází totiž z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Vámi popisovaný případ, kdy byla obviněná přijata do výkonu vazby dne 4. 9. 2020 a vstupní prohlídku měla datovanu dne 22. 9. 2020 byl dohledán a uvádím k tomu následující. Tato obviněná byla přijata do výkonu vazby dne 4. 9. 2020, v pátek, v 16,15 hodin, po pracovní době. K lékaři šla hned v pondělí dne 7. 9. 2021 v 09,55 hodin. Někdy nestačí jediná návštěva lékaře k uzavření zdravotní klasifikace, obvinění trpí různými chorobami a někdy uzavření zdravotní klasifikace vyžaduje dodatečná specializovaná vyšetření. V těchto případech je pak zdravotní klasifikace uzavřena později, avšak po celou dobu se s obviněným pracuje. Zde se jistě shodneme na tom, že je správné zjistit zdravotní stav řádně, byť v delší době, než zdravotní stav obviněných bagatelizovat a uzavírat při první návštěvě lékaře. V tomto konkrétním případě obviněná 4. 9. 2020 nastoupila do výkonu vazby, 7. 9. 2020 byla u lékaře, a to 2x (v 09,55 a 13,00 hodin), další návštěva lékaře byla 8. 9. 2020, dne 9. 9. 2020 zubař, dne 14. 9. 2020 oční lékař a poté gynekologie, dne 16. 9. 2020 RTG, dne 17. 9. 2020 oddělení interních oborů a následně dne 22. 9. 2020 uzavřena zdravotní klasifikace.

5) Důkladné osobní prohlídky provádět pouze individuálně na základě zhodnocení rizik (průběžně).

K tomuto bodu konstatuji, že rizika jsou posuzována a bylo vyhodnoceno, že právě návštěvy advokáta apod. jsou rizikové. V rámci VS ČR dochází k opakovaným záchytům nepovolených předmětů (finanční hotovost, SIM karty, drogy, nepovolená korespondence mající za cíl ovlivňovat průběh trestního řízení apod.). Přitom nelze brát ohled třeba na trestnou činnost, někdy jsou vězněné osoby nedbalostních trestných činů zneužívání pachateli závažnějších trestných činů k pronášení nepovolených předmětů, neboť se jim obtížněji brání. Jinou cestou by bylo provádění důkladných prohlídek u advokátů apod., což je téměř nemožné. Otázka prohlídek před a po eskortě vyplývá z bezpečnostních rizik, kdy lze vycházet z předpokladu, že není náhodou, že je eskortovaný umístěn do vazby, jsou k tomu řádné a závažné důvody. Nicméně rizika jsou individuálně posuzována. VS ČR je v této činnosti neustále omezována, přitom právě VS ČR garantuje řádný průběh výkonu vazby. Za poslední období již došlo ke snížení četnosti důkladných osobních prohlídek, dříve se prováděly zcela běžně i po pohybu obviněného v rámci věznice, dnes

je navíc zachováváno jejich soukromí a jsou prováděny způsobem nejprve půl těla a po oblečení druhá část těla.

6) Pořizovat vždy fotodokumentaci zranění obviněných a ukládat ji do příslušné zdravotnické dokumentace (průběžně).

Vámi navržené opatření akceptujeme pouze částečně. Zde je na místě si uvědomit, že ve výkonu vazby dochází zcela běžně k nejrůznějším úrazům, jako jsou pády na cele, v koupelně, na schodech nebo při sportovních aktivitách, obzvláště míčových (naražené prsty, zhmožděliny končetin, podvrtnuté kotníky etc.). Podezřelá zranění či zranění po nejrůznějším vzájemném napadení obviněných jsou vždy prošetřována oddělením prevence a stížností, která zhotovuje fotografie zranění, avšak tyto fotografie zůstávají součástí spisového materiálu. Vazební věznice Praha Pankrác však nevidí žádný problém v tom, tyto fotografie zakládat do zdravotnické dokumentace zraněného obviněného. Je třeba si uvědomit, že fotografování, zakládání fotografií a realizace níže uvedeného návrhu i v případě běžných zranění velmi zatíží všechny zainteresované, převážně lékaře, kteří jsou již tak přetížení. Zatímco běžně občan na svobodě navštíví lékaře přibližně 10x za rok, u vězňů tomu je cca 72x za rok. Vašemu návrhu by bylo možné vyhovět, kdyby nedocházelo k nadužívání lékařské péče. Navrhujeme proto úpravu navrženého opatření v takovém znění, které jsme schopni ihned zajistit: *„Fotodokumentaci zranění, která jsou prošetřována z důvodu podezřelého či nejasného vzniku zranění a fotodokumentaci zranění po vzájemném napadení obviněných ukládat do příslušné zdravotnické dokumentace.“*

7) Poučit lékaře o tom, že záznam zranění vězňů má obsahovat co nejpřesnější popis události, zacházení a následných fyzických a psychických projevů, jak je udává vyšetřovaný, záznam o lékařském a psychologickém nálezu včetně barevných fotografií zranění, stanovisko lékaře, co se týká pravděpodobné souvislosti nálezu a možného mučení a špatného zacházení, a případné doporučení další péče (průběžně).

K tomuto uvádím, že lékaři byli poučeni o kvalitnějším zápisu do systému. Psycholog se rovněž vyjádří k podezřelým zraněním či prošetřovaným zraněním, avšak nepovažujeme za nutné věnovat se obšírněji běžným sportovním zraněním apod. Fotodokumentace těchto zranění bude zakládána do zdravotnické dokumentace. Obdobně viz výše.

8) Vytvořit vnitřní předpis, kterým věznice upraví podmínky užívání kamer v celách včetně opatření cel piktogramy – případně ve spolupráci s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR (do 6 měsíců).

K Vašemu návrhu uvádím následující. Pravidla umístění obviněného na kamerovou celu jsou obsažena v Pravidlech pro výkon služby dozorců oddělení výkonu vazby Vazební věznice Praha Pankrác (viz příloha). Piktogramy na cely již byly objednány na oddělení logistiky a cely budou tímto piktogramem opatřeny ve lhůtě. Tato problematika byla rovněž projednávána s generálním ředitelstvím VS ČR, a to s ohledem na jednotnou metodiku k využívání kamer v celách.

9) Vytvořit zmírněnou vazbu pro obviněné ženy (do 1 roku).

K navrhovanému opatření bych rád uvedl, že umístování obviněných ve Vazební věznici Praha Pankrác je plně v souladu s ustanovením § 7 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu

vazby. Dále, po úpravě ubytovacích kapacit pro odsouzené dle Evropských standardů není ve VS ČR pro odsouzené dostatek ubytovacích kapacit. Z tohoto důvodu, klesne-li někde dlouhodobě počet obviněných, jsou oddělení výkonu vazby transformovány na oddíly výkonu trestu.

10) V celách, kde je to technicky možné, oddělit toalety na celách od zbytku místnosti stavebně technickou přepážkou (do 1 roku).

V celách, kde to bude technicky možné bude stavebně technická přepážka realizována. Nelze však zaručit lhůtu jednoho roku. Jedná se o akci, na kterou je nutno přidělit nemalé finanční prostředky. VV Praha Pankrác se je pokusí získat. Avšak na příjmovém oddělení chceme zachovat stávající přepážky, neboť zde jsou obvinění krátce po nástupu do vazby a často v tenzi. Je to nejrizikovější oddělení z pohledu rizika suicida. Dozorce má větší přehled o tom, co obviněný dělá a dokáže dřív reagovat. Navíc klesá riziko uvázání škrtidla za vyšší přepážku. Zde je na místě upřednostnit ochranu života a zdraví.

11) Poskytovat obviněným týdně minimálně sedm kusů erárního spodního prádla a ponožek a dvě trika místo jednoho (průběžně).

Vazební věznice Praha Pankrác vydává tolik erárního prádla, kolik stanoví Nařízení generálního ředitele VS ČR č. 6/2012. Nelze jít cestou v rozporu s tímto nařízením, neboť se jedná o zvýšení finančních nákladů ať již na nákup dostatečného množství prádla, tak druhotných výdajů (praní, žehlení apod.).

12) Zajistit praní veškerých kusů erárního oděvu, tedy i ponožek (průběžně).

Veškeré součásti erárního oděvu, včetně ponožek jsou prány v prádelně vazební věznice, jestliže je obvinění k vyprání předá. Zde není třeba přijímat žádných opatření.

13) Umožňovat kombinování vlastního a erárního oděvu (průběžně).

Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby ve svém ustanovení § 12 odst. 1 hovoří o tom, že obviněný má právo používat ve výkonu vazby vlastní oděv, prádlo a obuv za předpokladu, že splňují podmínky hygienické a estetické nezávadnosti a že má zajištěnu jejich výměnu na vlastní náklady. Dále v ustanovení § 12 odst. 2 hovoří o tom, že nejsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 1, je obviněný povinen používat vězeňský oděv, prádlo a obuv. V takovém případě se jeho vlastní oděv, prádlo a obuv odevzdají do úschovy věznice. Z výše uvedeného vyplývá, že umožnění kombinace vlastního a erárního oděvu obviněným by bylo porušením zákona o výkonu vazby.

14) Zavést delší, anebo častější sprchování obviněných (průběžně).

Koupání obviněných probíhá v souladu s ustanovením § 36 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby.

15) Umožnit obviněným sprchování i po sportovních (řízených i neřízených) aktivitách, přičemž do sprch musí být navedeni v co nejkratší době od vykonání aktivity (průběžně).

K navrhovanému opatření konstatuji, že požadované je plněno běžně, koupání po sportovních aktivitách je standardním a zavedeným postupem na výkonu vazby.

16) Jídlo servírovat v talířích (do 3 měsíců).

Vazební věznice Praha Pankrác ponechá stávající režim, tedy plastové misky a tablety. Použití jednorázových umělých talířů, je finančně neúnosné a zároveň neekologické. Tzn., proti současnému trendu. Použití porcelánových talířů je rovněž finančně náročné (pořízení, obnova), navíc je nebezpečné. Po rozbití takového talíře má každý možnost mít zbraň ať již proti druhému či sám proti sobě.

17) Vytvořit ceník kantýny, kde budou uvedeny produkty spolu s informací o jejich množství (váze) a ceně; ceny průběžně aktualizovat; tento ceník poskytovat obviněným na celu (do 1 měsíce).

Vámi navržené opatření bylo akceptováno částečně. Ceník tak, jak bylo požadováno, byl vytvořen. Vzhledem k tomu, že může docházet k častým změnám, bylo rozhodnuto o tom, že bude vyvěšen na oddělení a dále bude k dispozici u dozorce na vyžádání k zapůjčení na celu. Požadované tak bude plněno, avšak ve finančně únosné výši, kdy postačí cca 20 výtisků místo cca 200 výtisků ceníku kantýny.

18) Umístit sezení pod přístřešek do všech vycházkových dvorů (do 6 měsíců).

Vazební věznice nemá námitek, budou provedeny první kroky k získání finančních prostředků pro instalaci sezení, popř. se pokusí postupně instalovat sezení z ušetřených prostředků, avšak v tom případě postupně.

19) Snížit počet osob naváděných na malé vycházkové dvory na max. tři osoby (průběžně).

K výše uvedenému sděluji, že tím by se značně zvýšil počet návodů obviněných na vycházky. Vazební věznice Praha Pankrác však nedisponuje dalšími vycházkovými dvory a ani nelze takto vzniklý počet návodů na vycházku nikam časově přesunout. Časová dotace na vycházky je plně využita. Lze zabezpečit pouze snížením času na vycházku a tím za stejný čas vystřídat více obviněných, avšak toto je proti trendům v moderním vězeňství.

20) Navýšit množství aktivit pro obviněné, včetně těch vzdělávacích (do 1 roku).

Vazební věznice Praha Pankrác považuje množství aktivit pro obviněné s ohledem na personální zajištění za plně postačující.

21) Vypracovat seznam knih a poskytnout jej obviněným na cely, oddíly či vycházkové dvory (do 3 měsíců).

Vámi navržené opatření k nápravě akceptováno částečně. V současné době dochází ke zpracování seznamu knih. Tento bude na vyžádání k dispozici u vrchního dozorce oddělení výkonu vazby, a vyvěšen na nástěnce každého oddělení.

22) Přidávat do knihovny aktuální právní předpisy (průběžně).

Do knihovny jsou průběžně přidávány aktuální právní předpisy. Z tohoto důvodu navrhuji upustit od navržené opatření k nápravě.

23) Zajistit návštěvám, aby si mohly zakoupit drobné občerstvení (do 6 měsíců).

Vámi navržené opatření je akceptováno a návštěvujícím bude umožněno nakoupit si v kantýně občerstvení pro návštěvující. Avšak za cenu přísnějšího hlídání styku mezi návštěvujícím a navštěvovaným. Zvyšuje se tak riziko předání nepovolených předmětů (nepovolené látky v nápojích, předem domluvené uschování drog v nedojedeném chlebičku a následné dohledání tzv. „úklidáři“ v koši apod.).

24) Umožňovat, aby si návštěvníci v průběhu návštěvy mohli dojít na toaletu (průběžně).

V minulosti opakovaně zjišťováno, zda je možné zbudování toalet v prostoru návštěvní místnosti pro obviněné a v její blízkosti, avšak nepodařilo se takové místo nalézt. Návštěvy jsou tak na toalety odváděny do prostor před vstupním košem do VV Praha Pankrác.

25) Vybudovat místnost pro návštěvy bez sluchové a zrakové kontroly (do 1 roku).

V současných podmínkách VV Praha Pankrác není výše uvedený návrh realizovatelný, a to převážně s ohledem na dispoziční možnosti vazební věznice.

26) Instalovat do lékařských vyšetřoven kamerový systém, který by umožňoval lékařům jeho zapínání a vypínání a přenášel pouze obrazový záznam (do 3 měsíců).

Pominu-li finanční náročnost požadovaného (kamery, monitory, rozšíření stávajícího operačního střediska v nemocnici, přidání monitorů v kanceláři inspektora dozorcí služby), musím zmínit, že instalace kamer přináší více rizik. Budou-li vyvedeny na operační středisko apod., dochází ke zpoždění mezi příjmem informace o nebezpečí, předání této informace příslušníkovi a zásahem v ordinaci. Aby mělo opatření smysl, musela by být kamera vyvedena blízko ordinace, zřejmě na chodbu. Je nepřípustné, aby mohly průběh prohlídky sledovat nepovolané osoby, což v tom případě nelze vyloučit.

27) U každého obviněného individuálně vyhodnocovat potřebnost přítomnosti příslušníka VS ČR v ordinaci při vyšetření (průběžně).

Příslušník není vždy v ordinaci lékaře, pouze na vyžádání lékařem. Rizika vyhodnocuje lékař. Je možné, že některý z lékařů požaduje častou přítomnost příslušníka v ordinaci, avšak není pravdou, že jsou příslušníci ve všech případech a vždy v ordinaci lékaře. Většinou jsou připraveni v blízkosti ordinace reagovat na přivolání lékařem v případě nutnosti.

28) Upravit systém podávání léků večer a přes víkend tak, aby bylo minimalizováno riziko chyby při vydávání (do 3 měsíců).

Vazební věznice Praha Pankrác ponechá stávající, zaběhlý režim výdeje léků pomocí tzv. „lékovek“. Jako příklad jste předložila praxi ve VV České Budějovice. Takto připravované léky jsou náročné na energii (zatavení) a finanční prostředky (nákup sáčků, více odpadu), neekologické. Naopak, VV České Budějovice projevila zájem a systém praktikovaný ve VV Praha Pankrác. Navíc je nepřípustné, tak jak je nařčeno, aby kdokoli jiný než zdravotnický personál a pacient, viděl konkrétní léky, jaké jsou užívány. Lze z toho usuzovat, jaké konkrétní nemoci obviněného sužují.

29) Doplnit na stížnostní schránky označení, kdo je vybírá (bezodkladně).

Plně akceptováno, již splněno.

30) Instalovat schránky na stížnosti tak, aby mohl obviněný případnou stížnost do schránky hodit alespoň při odchodu na vycházku (do 1 měsíce).

Plně akceptováno, již splněno.

S přáním příjemného dne

Vrchní rada
plk. Mgr. Bc. Pavel Dresler
ředitel vazební věznice

plk. Mgr.
Pavel Dresler

Digitálně podepsal
plk. Mgr. Pavel Dresler
Datum: 2021.03.08
17:46:16 +01'00'